

NORGES HØYESTERETT

Den 24. juli 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Bergsjø i

HR-2018-1453-U, (sak nr. 18-103968SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

I.

A

(advokat Olav Sylte)

mot

Oslo kommune

(Kommuneadvokaten i Oslo
v/advokat Henrik Shetelig)

II.

B

(advokat Ole Andreas Thrana)

mot

Oslo kommune

(Kommuneadvokaten i Oslo
v/advokat Henrik Shetelig)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmålet om en fristforlengelse etter barnevernloven § 4-13 andre ledd andre punktum kan overprøves av domstolene.
- (2) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker vedtok 3. februar 2017 omsorgsovertakelse og fosterhjemsplassing av C, født 00.00.2008. Det ble ved vedtaket også fastsatt samvær for hennes foreldre, A og B. Foreldrene brakte vedtaket inn for domstolene, men vant ikke frem.
- (3) Etter møtet i fylkesnemnda, men før vedtaket forelå, fikk barneverntjenesten opplysning om at foreldrene hadde tatt med seg C til utlandet i strid med barnevernloven § 4-31. Som følge av dette pågår det en barnebortførings sak.

- (4) Når barneverntjenesten har igangsatt en barnebortføringssak, gjelder vedtaket om omsorgsovertakelse i utgangspunktet for ett år, jf. barnevernloven § 4-13 andre ledd første punktum. Etter andre ledd andre punktum kan fylkesnemndas leder forlenge fristen.
- (5) Oslo kommune begjærte 10. januar 2018 forlengelse av fristen for å iverksette omsorgsovertakelsen. Foreldrene motsatte seg begjæringen. Fylkesnemndas leder ga 24. januar 2018 medhold i begjæringen og utsatte fristen til 3. januar 2019.
- (6) Foreldrene begjærte rettslig overprøving av forlengelsesbeslutningen. Oslo tingrett avsa 7. mai 2018 kjennelse med slik slutning:

"Oslo tingretts sak 18-038316TVI-OTIR/05 avvises."

- (7) Tingretten kom til at det ikke var rettslig adgang til å kreve domstolsbehandling av beslutningen.
- (8) A og B anket avvsningskjennelsen til lagmannsretten. Borgarting lagmannsrett avsa 12. juni 2018 kjennelse med slik slutning:

"Ankene forkastes."

- (9) Også lagmannsretten la til grunn at fristforlengelser etter barnevernloven § 4-13 andre ledd andre punktum etter sin art ikke kan overprøves av domstolene. Begge foreldrene har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett.
- (10) A har påberopt feil ved lagmannsrettens saksbehandling og lovanvendelse. Hun har blant annet anført at fristforlengelsen ikke har vært drøftet i lys av hensynet til barnets beste eller EMK artikkel 8, og at barnet ikke har blitt tilstrekkelig hørt i saken.
- (11) A har lagt ned slik påstand:

"Borgarting lagmannsretts beslutning av 12.06.2018 i 18-087058ASK-BORG/04 oppheves."

- (12) Ankeutvalget bemerker at "beslutning" er feilskrift for "kjennelse".
- (13) B har anført at det er adgang til å kreve domstolsbehandling av fristforlengelser etter barnevernloven § 4-13 andre ledd andre punktum. Han har vist til at slike avgjørelser er forvaltningsvedtak, og at det følger av Grunnloven § 89 at slike kan overprøves rettslig. Videre har han blant annet gjort gjeldende at barnets rettigheter etter Grunnloven § 104 ikke er ivaretatt, og at lagmannsrettens lovforståelse åpner for årlige forlengelser uten domstolskontroll og uten forsvarlig saksutredning.
- (14) B har lagt ned slik påstand:

"Lagmannsrettens kjennelse oppheves."

- (15) *Oslo kommune* har inngitt tilsvar til ankene. Kommunen har sluttet seg til lagmannsrettens kjennelse og bestridt at det foreligger feil ved lagmannsrettens rettsanvendelse eller saksbehandling. I den forbindelse har kommunen anført at en fristforlengelse etter

barnevernloven § 4-13 andre ledd andre punktum ikke er et materielt tvangsvedtak som er bestemmende for privatpersoners rettigheter eller plikter. Kommunen har også gjort gjeldende at saken var forsvarlig utredet, og at det ikke var påkrevet å høre barnet på nytt i forbindelse med beslutningen.

- (16) Oslo kommune har lagt ned slik påstand til hver av ankene:

"Anken forkastes."

- (17) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken gjelder en videre anke over en avgjørelse som avviser en sak fra tingretten. Utvalget har da full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a.

- (18) Spørsmålet i saken er om fristforlengelser etter barnevernloven § 4-13 andre ledd andre punktum kan overprøves av domstolene. Paragraf 4-13 har denne ordlyden:

"Et vedtak om omsorgsovertakelse skal settes i verk så snart som mulig. Vedtaket faller bort dersom det ikke er satt i verk innen seks uker fra vedtakstidspunktet. Fylkesnemndas leder kan forlenge fristen når særlige grunner tilsier det.

Når barnevernstjenesten har igangsatt en barne bortførings sak, skal vedtaket om omsorgsovertakelse gjelde for ett år. Fylkesnemndas leder kan forlenge fristen."

- (19) I Prop. 143 L (2014–2015) uttaler departementet følgende om bestemmelsen om fristforlengelse i andre ledd andre punktum:

"Fylkesnemndas leder må foreta en konkret vurdering av omstendighetene i den enkelte sak og avgjøre om en fristforlengelse er til barnets beste. Det settes ingen begrensninger for hvor lenge fylkesnemndas leder kan forlenge fristen eller hvor mange ganger barneverntjenesten kan henvende seg til fylkesnemnda for å be om fristforlengelse."

- (20) Forarbeidene synes ikke å inneholde omtale av spørsmålet om det er adgang til å få fristforlengelsen overprøvd av domstolene.
- (21) Både tingretten og lagmannsretten har lagt til grunn at en beslutning om fristforlengelse ikke kan overprøves av domstolene. Ankeutvalget er enig i den lovforståelse som avgjørelsene bygger på og bemerker at det etter barnevernloven § 7-24 første ledd er nemndas "vedtak" som kan bringes inn for domstolene. Vurderingen av om det er tale om et vedtak må bygge på definisjonen i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a, og det må blant annet avgrenses mot saksstyrende avgjørelser, se HR-2017-847-A avsnitt 35 og 39.
- (22) Ankeutvalget ser det slik at en beslutning om fristforlengelse etter § 4-13 andre ledd andre punktum ikke er "bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer", jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a. Den etablerer ingen rettigheter eller plikter, men sørger bare for at et tidligere vedtak om tvang ikke faller bort. Dermed er det ikke tale om et vedtak som kan overprøves i medhold av barnevernloven § 7-24. Så lenge det er adgang til overprøving av det materielle tvangsvedtaket, kan utvalget ikke se at denne ordningen strider mot bestemmelser i Grunnloven, Den europeiske menneskerettskonvensjon eller FNs internasjonale konvensjon om barnets rettigheter. Ankene blir etter dette å forkaste.
- (23) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Ankene forkastes.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: